

לולב הגזול פרק שלישי סוכה

מב.

עין משפט גזר מצוה

ק"ו א מ"י פ"ב מהל' שגגות הלכה י'
ק"ה ב ג מ"י פ"ג מהל' תולדות גולל הל' ט טמא משק מד' ק"ט ד מ"י ט הלכה יא טמא שט טו"ע א"ח ס"י מרחק פ"י:
ק"ב ה ה מ"י פ"ו מהל' גולל הלכה כה טמא עשין עד טו"ע א"ח ס"י מרחק:
ק"א ז מ"י ט הלכה יט טמא שט טו"ע א"ח ס"י מרחק:
ק"ב ח מ"י פ"ג מהל' גילת הלכה ט טמא עשין טו"ע א"ח ס"י פ' ספי' ג'
ק"ג ט מ"י פ"ד מהל' מפילין הלכה י' טמא עשין כ טו"ע א"ח ס"י פ' ספי' ג':
ק"ד י כ מ"י פ"א מהל' פ"ט הלכה ו טמא עשין י' טו"ע א"ח ס"י רמה ספי' ה:
ק"ה ל מ"י פ"ו מהל' אלות הטומאות הלכה י':
ק"ו מ מ"י פ"ז מהל' תרומות הל' כ:

רבינו חננאל (המשך) הדייתין אומר אסורה לטלטל, קמ"ל אפי' אשה ומותר לטלטל, וכל שכן איש, ומחזורו למים בשבת ולא גורמין משום הלכה, והי"ד יודע ל"שאלו בני מוסרין ידעו בשמים הרחיקו בהן לחולה בשבת. רבן דקיסרי אמרין, עובד עובדו להנך לחולה בשבת, ר' יהודה אומר, בשבת מחזירין ביום [טוב] מוסיפין במערה מחליפין. יש מי שאומר, מחזירין כל היום ומוסיפין ומחליפין הכל ביום. ריש מי שאומר, ומחליפין ומוסיפין בהים והוא, ומסבירא כמאן דאמר במים, דהא מחזירין ומוסיפין ומחליפין קתני, היבא דמחזירין בשבת, חמין קתני דמוסיפין ביום טוב וחמין קתני ומחליפין במערה, ואמאי אין מוסיפין מים בשבת, משום דגרא כמשקל דרעים בשבת. פ"סא, כל קטן היועד לנגע בלולב חיובי, היועד להתעטף בביצית חיובי, היועד לשמור תפילין אביו לוקח לו תפילין, היועד לדבר אביו מלמדו תורה זוהי לנו וגו' ופוסק הראשון מקריי שטע, היועד לשמור ידיו אוכלין על גבי ידיו טהרות, היועד לשמור גופו אוכל על גבי גופו טהרות, כיצד בורקין אותו, (ו) מחליפין אותו ומסורין לו חולין לשם תרומה, ור' יוחנן, היועד ברשות היחיד ספיקו טמא ברשות הרבים ספיקו טהור, יודע לפרוש את כפיו חולקין לו תרומה בטרות.

אמר אביי בשהפכו מדאיטריק לטנוי הכי משמע דסבירא ליה דמזות* אינן כריכות כוונה דהא קאי אמוציא לרשות הכדים והתם אין שיך מתכוין ללאת כל כמה ללא צירך ועוד דאירי בהולך אכל בקי ללמוד ומינה דבסוף ראוהו ז"ד (ר"ה ד' כח):
לאמר רבא מזות אינן כריכות כוונה קא מוסיב ליה אביי טובא ושמה אביי קיצלה מינייה: **עולת העוף שנמצאת בין אנפיים**, למאי דאמרי בשיליה אלו דכריס (פסחים ד' עב):
ללא פטר רבי יוסי זולגב אלא משום דזמנו כהול לרין לומר דהאי נמי זמנו כהול כפי שלל טבא טבא לרין נומר: **במה דתימא התם הוא דמעה בדבר מצוה ועבר מצוה אבא הכא מעה בדבר מצוה ולא עשה מצוה אימא לא קא משמע**, פ' פלוגמא היא דפסחים פסק אלו דכריס (שם) דמחייב התם דנתחלק לו שפוד של נומר בשפוד של זלי ואלכו ואית ספרים דגרסי מהו דמימא הגי מילי מזה דרמי עליה אכל מזה דלא רמי עליה אימא לא כלומר זולגב דלא סגי ליה דלא שקיל דאי אפשר על ידי אחריס אכל טבא אפטר שיאללנה אחר: **שאינו מבוקר בהלכתו**, ואפי' מנאל תם משום דטעון דיקור ד' ימים קודם שמיטה דכפיק מי שיהי טמא (שם ד' ק"ג) יליף לה מפסח בגרמיה: **היועד לישאל ברשות היחיד פרוטא**, אכל אינו יודע לישאל אפילו ברשות היחיד ספקו טהור כדלרשין בסוטה פסק כשם (ד' כח): **היועד לפרוס בפיווחו וקולו יתרומה בבית הגרנות**, מקמי הכא אין חולקין לו בגרנו אכל משגרין לו לזיתא אס יודע לזמורה צטרה וסני צימא גמרל דנושאין על האנוסה צימא גרנות (א"ר ז' ט: ושם) עשרה אין חולקין להן תרומה צבית הגרנות וקא חשיב חרש שוטה וקטן וקטני סיפא משגרין להן צבתיא וצבית הגרנות אין חולקין לו שציון תרומה היא שאין כל רואיו צקיאין צו שידע לזמורה צטרה אכל לצימו משגרין לו בהקיאין צו (טו"מ) שידע לפרוס כפיו ופוסק לזבור הכל יודעין שהציא שמי שערות שאין קטן פורס את כפיו כדתנן במגילה (ד' טז) כן פ' בקונ' ולא משמע הכי אלא בקטן ממש אירי דומיא דהיועד לדבר אביי מלמדו תורה והיועד לשחוט וכן כולה אחריו והא דלאמר דנושאין על האנוסה (יבמות ד' ט: ושם) דאין חולקין תרומה

לא שנו אלא שלא יצא בו אבל יצא בו חייב הוא ידאגבהוהוה נפק ביה אמר אביי כשהפכו רבא אמר אפילו תימא שלא הפכו הב"ע כגון שהוציא בכלי והא רבא הוא דאמר לקיחה על ידי דבר אחר שמה לקיחה והני מילי דרך כבוד אבל דרך בזיון לא אמר רב הונא אומר היה רבי יוסי עולת העוף שנמצאת בין אנפיים וכסבור חמאת העוף היא ואכלה פטור מאי קא משמע לן דמעה בדבר מצוה פטור היינו מהו דתימא התם הוא דמעה בדבר מצוה פטור היינו דעבד מצוה אבל הכא דמעה בדבר מצוה ולא עבד מצוה אימא לא קא משמע לן מיתיבי רבי יוסי אומר השוחט את התמיד וצריך תמיד אחר אמר ליה בר מינה דהיה דהא אתמר עלה אמר רב שמואל בר חתאי אמר רב המנונא סבא אמר רב יצחק בר אישיא אמר רב הונא אמר רב כגון שהביאו מלשכה שאינו מבוקרין: **מתני**, המקבלת אשה מיד בנה ומיד בעלה ומחזירתו למים בשבת רבי יהודה אומר יבשבת מחזירין ביום טוב מוסיפין ובמועד מחליפין: **קטן היודע לנגע חייב בלולב**, גמ' פשיטא מהו דתימא הואיל ואשה לאו בת חיובא היא אימא לא תקבל קא משמע לן: קטן היודע לנגע: ת"ר קטן היודע לנגע חייב בלולב להתעטף חייב בביצית לישבור תפילין אביו לוקח לו תפילין יודע לדבר אביו לומדו תורה וק"ש תורה מאי היא א"ר המנונא יתורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב ק"ש מאי היא פסוק ראשון ה' היועד לישבור גופו אוכלין על גופו טהרות לישבור את ידיו אוכלין על ידיו טהרות היועד לישאל ברשות היחיד ספיקו טמא ברשות הרבים ספיקו טהור היועד לפרוס כפיו חולקין לו תרומה בבית הגרנות היועד רבי יוסי אומר השוחט את התמיד שאינו מבוקר נהלכתו מן המומין בשבת חייב חטאת. משום שמיטה בשבת שאינה של מזה ואינה דוחה אלא טעה דבזכר מזה ולא טעה דמזה ואינה חייב שרי טרוד זה במזה שהיה רואה לשחוט תמיד של שבת וכסבור שהוא מבוקר: להקשרין לו גרסינן: **מגלשה שאינו מבוקרין**, דאין זה טועה דבזכר מזה שצטלאים שבלשכה זו אינו טרוד שאין עומדין להקשרה להיות חרד עליהם מתי יקרצו ואף חרדת זמן התמיד לא שייכא הכא שקרוב למויד הוא ולא דק בלשכות להצדין מאחו יציא: **מתני**, מקבלת אשה מיד בנה ובעלה, את לזבזין ולא אמרינן קמנטלל מדי ללא חוי: מחזירין למים. שלא יכמוס: **שצטת מחזירין**, שהי מתאן נטלוס היום אכל לא מוסיפין מים כ"ש שאין מחליפין המים לשפוך את אלו ולתת אחרים זונן מהני דטרס לתקוני מנאל: **כמועד מחליפין**, כחולו של מועד מזה להחליף: **גמ'** אימא לא, דלנגע איכא איסור טלטול: **קא משמע** לן, כיון דרואי לנטיילת אנשים מותר כלי עליו ומותר בטלטול לכל: חייב זולגב, לתנוס מדכריהם: **לשמור טפילין**, שלא יכנוס בהן לזית הכסא: **היועד לשמור גופו**, ומחמת מנגע ומשא והאל: **אוכלין על גופו טהרות**, על גופו טהרות אין חוששין להם. אכל לא על ידי אס נגע צבתי טהרות חוששין להם שיש יודע לשמור גופו ואין יודע לשמור ריו מותרו סתם ידים שגורו עליהם להיות שניות אלא אס כן יודע לשמורם אכל היועד לשמור את ידיו משנטלם אינו נוגע צטת דבר ספק או ככפיק* הממטא את הידים ואס לא נזכר וצא ליגע צטרה טטל ידיו: **אוכלין על ידיו טהרות**, שנגעו ידיו צטת: והיועד לישאל, שאס שואלין אותו נגעט צטומאה זו יודע להשיב הן או לאו או אינו יודע: **צטתו הכריס ספיקו טהור**, אס שאלוהו ואמר אינו יודע: **צטתו היחיד ספיקו טמא**, הכי גמיני לה הלכתא מטוטה כדאמרין דמסכת סוטה (ד' כח) ומכאן אתה דן לשכן כו': **היועד לפרוס כפיו**, כשהוא כהן: **חולקין לו תרומה צבית הגרנות**, ומקמי הכי אין חולקין לו בגרנו אכל משגרין לו לזיתא אס יודע לזמורה דהכי תניא בגמרל דנושאין על האנוסה צימא גרנות להם תרומה צבית הגרנות אין חולקין להם שציון תרומה הוא שאין כל רואיו יודעים צו שהוא צקי לשמרה אכל לזיתא משגרין להם הצקיאין ומכירין צטת ומשודע לפרוס כפיו ופוסק לזבור הכל יודעים שהציא שמי שערות שאין קטן פורס כפיו כדאמרין במגילה (ד' טז) הלך חולקין לו: היועד

(א) לטל ל... (ב) כפי איתא ועבר מזה אכל כו' וכ"ה (מסו, א) נערכין ז' (ד) ערכין ז' (מסו) (ז) ערכין ז' (מסו) (ח) גמיני לא נקט לשנא לזוקא דמסתמא יס לו טלת וצי זולגב נמי יכול ללאת זולגב של אבי מוס' ערכין ז' (ד"ה היועד, א) (מוסף: ט) (י) מוסף טהרות פ"ג ה"ה, (א) (דף מה: א) (ב) כפ"א: (ב) כפ"א: (ט) גמיני ומיודע, דברים לג ד

תורה אור השלם
1. תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב: דברים לג ד

גליון הש"ס
תוס' ד"ה אמר אביי רבי אינו צריכות כוונה, עין לטל דף לט מ"א תוס' ד"ה ע"כ:

מוסף רש"י
ומחזירתי למים בשבת. שהיו שורין האגודה בשבת כדי שלא יעשו (ע"ש ה"ה). הרוך ע"ד לולב הגזול

רבינו חננאל
לא שנו שפטור אלא שלא יצא בו מקורס, שנמצא מוסיא עשיו לצאת בו, ולפיכך פטור. אבל יצא בו חייב חטאת. ואוקמה אביי, כשהפך הלולב בשמאל ואתרוג בימין. ורבא אמר בההיא אבא כלי, דכי האי גונא לא נפק ביה בהבחתו, כי דרך ביון הוא. והא דאמר רבא בשמעתא דקמיך הא, דאי נקטיה בסודרא נפיק ביה ידי חובתו, דלקיחה על ידי דבר אחר שמה לקיחה. הגי מילי כגון סודר דהוא דרך כבוד אבל לקיחה בכלי דהוא דרך ביון לא. אמר רב הונא אמר ר' יהודה ור' יוסי, עולת העוף צבתיא בין אנפיים, פ"י שנמצאת מליקה בין אנפיים, וכסבור חמאת העוף היא, ואכלה פטור. גבי לולב טעה בדבר מצוה ומכל מקום עשה מצוה, אבל אכל העוף דלא עשה מצוה, כי אכילת העולה אינה מצוה, ליתייב, קמ"ל דפטור. ואתיבנא על ר' הונא, ר' יוסי אומר השוחט תמיד שאינו מבוקר הלכתו בשבת חיוב חטאת כו'. ונהי ר' יוסי טעה בדבר מצוה מתיב. ומשבי ר' מההיא דהא אוקמה בגון שהביאו מלשכת הטלאין שאין מבוקרין, לפיכך חייב. **מתני**, מקבלת אשה מיד בנה (וה"ה) ומיד בעלה לולב, ומחזרתו למים בשבת. כיומר אפי' אשה שאינה בת נטילת לולב,

(א) לטל המוספתא דטהרות פ"ג כן הוא ויכל ערקין אותו ומחליפין אותו ומסורין לו חולין לשם תרומה אס היה יודע לשמור את גופו אוכלין ע"ג גופו לשמור את ידיו אוכלין על גבי ידיו טהרות. ע"כ.